Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 25ης Ιουνίου 2020 *

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία – Δέσμευση κεφαλαίων – Κατάλογος των προσώπων, οντοτήτων και φορέων κατά των οποίων ισχύει η δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων – Διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στον κατάλογο – Υποχρέωση του Συμβουλίου να βεβαιωθεί ότι η απόφαση της αρχής τρίτου κράτους ελήφθη με τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας»

Στην υπόθεση T-295/19,

Oleksandr Viktorovych Klymenko, κάτοικος Μόσχας (Ρωσία), εκπροσωπούμενος από την M. Phelippeau, δικηγόρο,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον A. Vitro και την P. Mahnič,

καθού,

με αντικείμενο προσφυγή βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2019/354 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2019, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων εν όψει της κατάστασης στην Ουκρανία (ΕΕ 2019, L 64, σ. 7), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/352 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2019, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 208/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων ενόψει της κατάστασης στην Ουκρανία (ΕΕ 2019, L 64, σ. 1), στο μέτρο που το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε, με τις ως άνω πράξεις, στον κατάλογο των προσώπων, οντοτήτων και φορέων κατά των οποίων ισχύουν τα περιοριστικά αυτά μέτρα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. Spielmann, πρόεδρο, O. Spineanu-Matei και R. Mastroianni (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η υπό κρίση υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία, κατόπιν της καταστολής των διαδηλώσεων στην πλατεία Ανεξαρτησίας του Κιέβου (Ουκρανία) τον Φεβρουάριο του 2014.

2 Ο προσφεύγων Oleksandr Viktorovych Klymenko διατέλεσε Υπουργός Εσόδων και Δαπανών στην Ουκρανία.

3 Στις 5 Μαρτίου 2014 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε την απόφαση 2014/119/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων ενόψει της κατάστασης στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 66, σ. 26). Την ίδια ημερομηνία το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 208/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων ενόψει της κατάστασης στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 66, σ. 1).

4 Με τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 της αποφάσεως 2014/119 διευκρινίζονται τα εξής:

«(1) Στις 20 Φεβρουαρίου 2014, το Συμβούλιο καταδίκασε εντονότατα κάθε χρήση βίας στην Ουκρανία. Ζήτησε τον άμεσο τερματισμό της βίας στην Ουκρανία και τον πλήρη σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Κάλεσε την ουκρανική κυβέρνηση να επιδείξει τη μέγιστη δυνατή αυτοσυγκράτηση και τους ηγέτες της αντιπολίτευσης να αποστασιοποιηθούν από όσους καταφεύγουν σε ακραίες ενέργειες, περιλαμβανομένης της βίας.

(2) Στις 3 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο αποφάσισε να εστιάσει τα περιοριστικά μέτρα στη δέσμευση και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων προσώπων που έχουν [ταυτοποιηθεί] ως υπεύθυνα για την [υπεξαίρεση] ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων και προσώπων υπεύθυνων για παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων, με σκοπό την παγίωση και την υποστήριξη του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Ουκρανία.»

5 Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, της αποφάσεως 2014/119 ορίζει τα εξής:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που βρίσκονται στην [κυριότητα] ή κατοχή ή τελούν υπό τον έλεγχο προσώπων που έχουν [ταυτοποιηθεί] ως υπεύθυνα για την [υπεξαίρεση] ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων και προσώπων υπεύθυνων για παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων [στην Ουκρανία], καθώς και φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που συνδέονται με αυτά, όπως απαριθμούνται στο παράρτημα.

2. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που απαριθμούνται στο παράρτημα, ή προς όφελος αυτών.»

6 Οι όροι αυτής της δέσμευσης κεφαλαίων καθορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 3 έως 6, της αποφάσεως 2014/119.

7 Σύμφωνα με την απόφαση 2014/119, ο κανονισμός 208/2014 επιβάλλει τη λήψη των επίμαχων περιοριστικών μέτρων και καθορίζει τους όρους εφαρμογής τους χρησιμοποιώντας, κατ' ουσίαν, διατύπωση πανομοιότυπη με εκείνη της ως άνω αποφάσεως.

8 Τα ονόματα των προσώπων τα οποία αφορούν η απόφαση 2014/119 και ο κανονισμός 208/2014 περιλαμβάνονται στον κατάλογο που παρατίθεται στο παράρτημα της αποφάσεως και στο παράρτημα Ι του κανονισμού (στο εξής: κατάλογος), συνοδευόμενα από αιτιολογία για την καταχώρισή τους. Αρχικώς, το όνομα του προσφεύγοντος δεν περιλαμβανόταν στον κατάλογο.

9 Η απόφαση 2014/119 και ο κανονισμός 208/2014 τροποποιήθηκαν με την εκτελεστική απόφαση 2014/216/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2014, για την εφαρμογή της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2014, L 111, σ. 91), και με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 381/2014 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2014, για την εφαρμογή του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2014, L 111, σ. 33) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Απριλίου 2014).

10 Με τις πράξεις του Απριλίου 2014, το όνομα του προσφεύγοντος προστέθηκε στον κατάλογο, συνοδευόμενο από τα στοιχεία ταυτοποίησης «πρώην Υπουργός Εσόδων και Δαπανών» και την ακόλουθη αιτιολογία:

«Πρόσωπο κατά του οποίου έχει κινηθεί έρευνα στην Ουκρανία για συμμετοχή σε εγκλήματα σχετιζόμενα με την υπεξαίρεση ουκρανικού δημόσιου χρήματος και την παράνομη μεταφορά του εκτός της χώρας.»

11 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 30 Ιουνίου 2014, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-494/14 και είχε ως αίτημα, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των πράξεων του Απριλίου 2014 κατά το μέτρο που τον αφορούσαν.

12 Στις 29 Ιανουαρίου 2015 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/143, περί τροποποιήσεως της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2015, L 24, σ. 16), και τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/138, για την τροποποίηση του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2015, L 24, σ. 1).

13 Με την απόφαση 2015/143 διευκρινίστηκε ποια κριτήρια θα διέπουν, από 31ης Ιανουαρίου 2015, την καταχώριση των προσώπων εις βάρος των οποίων ισχύει η δέσμευση κεφαλαίων. Ειδικότερα, το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/119 αντικαταστάθηκε με το ακόλουθο κείμενο:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που βρίσκονται στην [κυριότητα] ή κατοχή ή τελούν υπό τον έλεγχο προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί ως υπεύθυνα για την υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων και προσώπων υπεύθυνων για παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων [στην Ουκρανία], καθώς και φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που συνδέονται με αυτά, όπως απαριθμούνται στο παράρτημα.

Για τους σκοπούς της παρούσας αποφάσεως, στα πρόσωπα που έχουν ταυτοποιηθεί ως υπεύθυνα για την υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων συγκαταλέγονται και πρόσωπα για τα οποία οι ουκρανικές αρχές διεξάγουν έρευνες για:

α) υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων ή [ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του ουκρανικού Δημοσίου] ή συνέργεια [στα αδικήματα αυτά], ή

β) κατάχρηση εξουσίας από μέρους κρατικού λειτουργού με σκοπό την εξασφάλιση οφέλους για τον ίδιο/α ή τρίτους, προκαλώντας έτσι ζημία στα ουκρανικά δημόσια κεφάλαια ή [περιουσιακά στοιχεία], ή για συνέργεια.»

14 Ο κανονισμός 2015/138 τροποποίησε τον κανονισμό 208/2014 σύμφωνα με την απόφαση 2015/143.

15 Στις 5 Μαρτίου 2015 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/364, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2015, L 62, σ. 25), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/357, για την εφαρμογή του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2015, L 62, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του

Μαρτίου 2015). Με την απόφαση 2015/364, αφενός, αντικαταστάθηκε το άρθρο 5 της αποφάσεως 2014/119 και παρατάθηκε η ισχύς των περιοριστικών μέτρων, όσον αφορά τον προσφεύγοντα, έως τις 6 Μαρτίου 2016 και, αφετέρου, τροποποιήθηκε το παράρτημα της τελευταίας αυτής αποφάσεως. Με τον εκτελεστικό κανονισμό 2015/357 τροποποιήθηκε, κατά συνέπεια, το παράρτημα Ι του κανονισμού 208/2014.

16 Βάσει των πράξεων του Μαρτίου 2015, το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στον κατάλογο, συνοδευόμενο από τα στοιχεία ταυτοποίησης «πρώην [Υ]πουργός Εσόδων και Δαπανών» και από την ακόλουθη νέα αιτιολογία:

«Πρόσωπο για το οποίο έχει κινηθεί ποινική διαδικασία από τις ουκρανικές αρχές για κατάχρηση δημόσιων κονδυλίων ή περιουσιακών στοιχείων και για κατάχρηση αξιώματος ως κρατικού λειτουργού προκειμένου να παρασχεθεί αδικαιολόγητο πλεονέκτημα για τον εαυτό του ή για τρίτο, και, ως εκ τούτου, προκαλώντας απώλεια δημόσιων πόρων ή περιουσιακών στοιχείων της Ουκρανίας.»

17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Μαΐου 2015, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-245/15 και είχε ως αίτημα, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των πράξεων του Μαρτίου 2015 κατά το μέτρο που τον αφορούσαν.

18 Στις 4 Μαρτίου 2016 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/318, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2016, L 60, σ. 76), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/311, για την εφαρμογή του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2016, L 60, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Μαρτίου 2016).

19 Βάσει των πράξεων του Μαρτίου 2016, η ισχύς των περιοριστικών μέτρων παρατάθηκε, όσον αφορά τον προσφεύγοντα, έως τις 6 Μαρτίου 2017, τούτο δε χωρίς να τροποποιηθεί, σε σχέση με τις πράξεις του Μαρτίου 2015, η αιτιολογία περί της καταχωρίσεως του ονόματός του.

20 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Απριλίου 2016, ο προσφεύγων προσάρμοσε εκ νέου, δυνάμει του άρθρου 86 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το δικόγραφο της προσφυγής που είχε ασκήσει στο πλαίσιο της υποθέσεως T-245/15, προκειμένου να ζητήσει και την ακύρωση των πράξεων του Μαρτίου 2016, κατά το μέτρο που τον αφορούσαν.

21 Με τη διάταξη της 10ης Ιουνίου 2016, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-494/14, EU:T:2016:360), η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 132 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε τη μνημονευθείσα στη σκέψη 11 ανωτέρω προσφυγή, κρίνοντάς την προδήλως βάσιμη και ακυρώνοντας, επομένως, τις πράξεις του Απριλίου 2014, κατά το μέτρο που αφορούσαν τον προσφεύγοντα.

22 Στις 3 Μαρτίου 2017 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/381, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2017, L 58, σ. 34), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/374, για την εφαρμογή του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2017, L 58, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Μαρτίου 2017).

23 Βάσει των πράξεων του Μαρτίου 2017, η ισχύς των περιοριστικών μέτρων παρατάθηκε έως τις 6 Μαρτίου 2018, τούτο δε χωρίς να τροποποιηθεί, σε σχέση με τις πράξεις του Μαρτίου 2015, η αιτιολογία περί της καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος.

24 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Μαρτίου 2017, ο προσφεύγων προσάρμοσε εκ νέου το δικόγραφο της προσφυγής που είχε ασκήσει στο πλαίσιο της υποθέσεως T-245/15, προκειμένου να ζητήσει και την ακύρωση των πράξεων του Μαρτίου 2017, κατά το μέτρο που τον αφορούσαν.

25 Με την απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2017, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-245/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:792), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το σύνολο των αιτημάτων του προσφεύγοντος που προαναφέρθηκαν στις σκέψεις 17, 20 και 24 ανωτέρω.

26 Στις 5 Ιανουαρίου 2018 ο προσφεύγων άσκησε κατά της αποφάσεως της 8ης Νοεμβρίου 2017, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-245/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:792), αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως C-11/18 P.

27 Στις 5 Μαρτίου 2018 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/333, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2018, L 63, σ. 48), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2018/326, για την εφαρμογή του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2018, L 63, σ. 5) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Μαρτίου 2018).

28 Βάσει των πράξεων του Μαρτίου 2018, η ισχύς των περιοριστικών μέτρων παρατάθηκε έως τις 6 Μαρτίου 2019, τούτο δε χωρίς να τροποποιηθεί, σε σχέση με τις πράξεις του Μαρτίου 2015, η αιτιολογία περί της καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος.

29 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 30 Απριλίου 2018, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-274/18 και είχε ως αίτημα την ακύρωση των πράξεων του Μαρτίου 2018, κατά το μέτρο που τον αφορούσαν.

30 Μεταξύ του Δεκεμβρίου 2018 και του Φεβρουαρίου 2019, το Συμβούλιο και ο προσφεύγων είχαν εκτενή αλληλογραφία σχετικά με την πιθανή παράταση της ισχύος των επίμαχων περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος. Ειδικότερα, το Συμβούλιο διαβίβασε στον προσφεύγοντα πλείονα έγγραφα του γραφείου του γενικού εισαγγελέα της Ουκρανίας (στο εξής: ΓΓΕ) όσον αφορά την ποινική διαδικασία που είχε κινηθεί κατά του προσφεύγοντος και θα αποτελούσε, κατά το Συμβούλιο, τη βάση για την εν λόγω παράταση.

31 Στις 4 Μαρτίου 2019 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/354, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119 (ΕΕ 2019, L 64, σ. 7), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/352, περί εφαρμογής του κανονισμού 208/2014 (ΕΕ 2019, L 64, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις).

32 Βάσει των προσβαλλόμενων πράξεων, η ισχύς των επίδικων περιοριστικών μέτρων παρατάθηκε έως τις 6 Μαρτίου 2020 και το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στον κατάλογο με την ίδια αιτιολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 16 ανωτέρω, συνοδευόμενη από την ακόλουθη διευκρίνιση:

«Από τις πληροφορίες στον φάκελο του Συμβουλίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του κ. Klymenko έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στην οποία στηρίχτηκε το Συμβούλιο. Αυτό αποδεικνύεται ιδίως από την απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018 για έναρξη ειδικής προκαταρκτικής εξέτασης ερήμην.»

33 Με έγγραφο της 5ης Μαρτίου 2019, το Συμβούλιο ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για τη διατήρηση σε ισχύ των εις βάρος του περιοριστικών μέτρων. Το Συμβούλιο απάντησε στις παρατηρήσεις που είχε υποβάλει ο προσφεύγων στο πλαίσιο της προηγούμενης αλληλογραφίας, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, της 21ης Ιανουαρίου 2019 και της 4ης Φεβρουαρίου 2019, και του κοινοποίησε τις προσβαλλόμενες πράξεις. Επιπλέον, του υπενθύμισε την προθεσμία για την υποβολή παρατηρήσεων πριν από τη λήψη αποφάσεως σχετικά με την ενδεχόμενη διατήρηση του ονόματός του στον κατάλογο.

Πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής

34 Με την απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-274/18, EU:T:2019:509), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε τις πράξεις του Μαρτίου 2018, κατά το μέτρο που αφορούσαν τον προσφεύγοντα.

35 Με την απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (C-11/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:786), το Δικαστήριο, αφενός, αναίρεσε την απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2017, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-245/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:792) (βλ. σκέψη 25 ανωτέρω), και, αφετέρου, ακύρωσε τις πράξεις του Μαρτίου 2015, του Μαρτίου 2016 και του Μαρτίου 2017, κατά το μέτρο που αφορούσαν τον προσφεύγοντα.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

36 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Μαΐου 2019, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

37 Στις 29 Ιουλίου 2019 το Συμβούλιο κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως.

38 Η έγγραφη διαδικασία περατώθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2019, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν κατέθεσε υπόμνημα απαντήσεως εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

39 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας, η υπόθεση ανατέθηκε στο πέμπτο τμήμα, στο οποίο τοποθετήθηκε νέος εισηγητής δικαστής.

40 Στις 20 Νοεμβρίου 2019 το Γενικό Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών που πρέπει να συναχθούν, στην υπό κρίση υπόθεση, από την απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-274/18, EU:T:2019:509), και την απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (C-11/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:786), αντιστοίχως. Οι διάδικοι απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

41 Βάσει του άρθρου 106, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ελλείψει αιτήσεως διαδίκου για τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως, υποβληθείσας εντός τριών εβδομάδων από την επίδοση στους διαδίκους του εγγράφου με το οποίο γνωστοποιείται η περάτωση της έγγραφης διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο δύναται να αποφανθεί επί της προσφυγής χωρίς να διεξαχθεί προφορική διαδικασία. Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τη δικογραφία, αποφάσισε, ελλείψει τέτοιας αιτήσεως, να αποφανθεί χωρίς να διεξαχθεί προφορική διαδικασία.

42 Ο προσφεύγων ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις, κατά το μέτρο που τον αφορούν·

– να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

43 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα·

– επικουρικώς, σε περίπτωση ακυρώσεως των προσβαλλόμενων πράξεων, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2019/354, έως ότου αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η μερική ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2019/352.

Σκεπτικό

44 Προς στήριξη της προσφυγής του, ο προσφεύγων προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν, ο πρώτος, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, ο δεύτερος, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, ο τρίτος, έλλειψη νομικής βάσεως, ο τέταρτος, σφάλμα εκτιμήσεως και, ο πέμπτος, προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

45 Καταρχάς, πρέπει να εξεταστούν, από κοινού, ο δεύτερος και ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως, με τους οποίους ο προσφεύγων προσάπτει, μεταξύ άλλων, στο Συμβούλιο ότι δεν ήλεγξε αν οι ουκρανικές αρχές σεβάστηκαν τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του, με αποτέλεσμα να υποπέσει, κατά την άποψη του προσφεύγοντος, σε σφάλμα εκτιμήσεως κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων.

46 Στο πλαίσιο αυτών των λόγων ακυρώσεως, επικαλούμενος την απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2018, Azarov κατά Συμβουλίου (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), ο προσφεύγων υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι το Συμβούλιο παρέλειψε να ελέγξει αν η απόφαση του ΓΕΕ, επί της οποίας στηρίχθηκε για να διατηρήσει σε ισχύ τα εις βάρος του περιοριστικά μέτρα, είχε ληφθεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μη θίγονται τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του.

47 Συναφώς, ο προσφεύγων προσάπτει στο Συμβούλιο ότι δεν προέβη σε επαρκείς ελέγχους και ότι απέρριψε με αυθαίρετο τρόπο τις δικές του παρατηρήσεις επί των διάφορων εγγράφων που διαβίβασε το ΓΕΕ.

48 Ειδικότερα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η απόφαση του τακτικού ανακριτή του δικαστηρίου της περιφέρειας Petchersk του Κιέβου της 5ης Οκτωβρίου 2018 (στο εξής: απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018), περί ενάρξεως ειδικής προκαταρκτικής εξέτασης ερήμην του, εκδόθηκε –εν αντιθέσει προς τα όσα διατείνεται το Συμβούλιο– με τέτοιον τρόπο ώστε δεν διασφαλίστηκε ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως αυτά κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), καθώς και στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Συγκεκριμένα, κατά τον προσφεύγοντα, αφενός, η απόφαση αυτή δεν υπέκειτο σε κανένα ένδικο βοήθημα και, αφετέρου, εκδόθηκε κατά παράβαση των απαιτήσεων του ουκρανικού Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (στο εξής: Κώδικας Ποινικής Δικονομίας). Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι, καίτοι ενημέρωσε το Συμβούλιο για τα προεκτεθέντα, αυτό δεν προέβη σε κανέναν σχετικό διεξοδικό έλεγχο.

49 Εξάλλου, ο προσφεύγων θεωρεί ότι η διάρκεια των προβαλλομένων ποινικών διώξεων οι οποίες ασκήθηκαν εις βάρος του στην Ουκρανία δεν είναι εύλογη, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, ΕΣΔΑ, και ότι, ακόμη και μετά την απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018, είναι πρόδηλο ότι μοναδικός σκοπός των ουκρανικών αρχών είναι να δικαιολογήσουν τη διατήρηση σε ισχύ των επίμαχων περιοριστικών μέτρων.

50 Ειδικότερα, από την έναρξη της προκαταρκτικής εξέτασης, οι αρμόδιες αρχές, ελλείψει αποδείξεων, κωλυσιεργούσαν και δεν εξέδωσαν κανένα παραπεμπτικό ή απαλλακτικό βούλευμα, κατά παράβαση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

51 Το Συμβούλιο υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι, όπως προκύπτει από το έγγραφο της 5ης Μαρτίου 2019, έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις του προσφεύγοντος, ήλεγξε τη βασιμότητά τους και, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που έλαβε από το ΓΓΕ, εκτίμησε ότι υπήρχαν επαρκείς λόγοι για να διατηρηθεί το όνομα του προσφεύγοντος στον κατάλογο. Στο πλαίσιο των επικοινωνιών του με τον προσφεύγοντα, το Συμβούλιο εκτιμά ότι εξέτασε τα επιχειρήματα που αυτός προέβαλε, υποβάλλοντας συγκεκριμένες ερωτήσεις στο ΓΓΕ και λαμβάνοντας διευκρινιστικές απαντήσεις από αυτό. Επιπλέον, κατά το Συμβούλιο, ο προσφεύγων άσκησε το δικαίωμα εκπροσώπησης από δικηγόρο στην Ουκρανία όσον αφορά τις εις βάρος του διαδικασίες και άσκησε με αποτελεσματικό τρόπο τα δικαιώματά του, εξ ου και ορισμένες προσφυγές του ευδοκίμησαν.

52 Κατά τα λοιπά, από την αλληλογραφία που διαβίβασε ο προσφεύγων στο Συμβούλιο δεν προκύπτει ότι αυτός έκανε χρήση των δυνατοτήτων τις οποίες του παρείχε ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας για άσκηση ανακοπής ή προσφυγής ως προς ορισμένες δικονομικές καταστάσεις, όπως η αναστολή των ερευνών ή το γεγονός ότι οι έρευνες αυτές δεν ολοκληρώθηκαν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

53 Επιπλέον, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι έχουν εκδοθεί διάφορες δικαστικές αποφάσεις οι οποίες αφορούν τον προσφεύγοντα. Πρόκειται για την έγκριση κράτησης του προσφεύγοντος με σκοπό να προσαχθεί σε δίκη, την οποία εξέδωσε ο ανακριτής του δικαστηρίου της περιφέρειας Petchersk του Κιέβου, την από 1 Μαρτίου 2017 άδεια για τη διενέργεια της έρευνας στη διαδικασία με κωδικό αναφοράς 42017000000000113 (στο εξής: διαδικασία 113) και την απόφαση περί ενάρξεως ειδικής προκαταρκτικής εξέτασης ερήμην στο πλαίσιο της διαδικασίας με κωδικό αναφοράς 42014000000000521 (στο εξής: διαδικασία 521). Εξάλλου, κατά το Συμβούλιο, από άλλα στοιχεία, όπως, για παράδειγμα, η από 21 Απριλίου 2017 κοινοποίηση στους δικηγόρους του προσφεύγοντος της περάτωσης της δικαστικής εξέτασης και της παροχής πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης, προκύπτει ότι δεν υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος στο πλαίσιο των διαδικασιών που τον αφορούσαν.

54 Ειδικότερα, οι δικηγόροι του προσφεύγοντος ενημερώθηκαν για τις εκκρεμείς διαδικασίες, αλλά επικαλέστηκαν το γεγονός ότι αυτός δεν βρίσκεται στην Ουκρανία για να προβάλουν διαδικαστικές πλημμέλειες και για να αποφύγουν την εμφάνισή του ενώπιον των δικαστηρίων.

55 Εν κατακλείδι, το Συμβούλιο εκτιμά ότι μπόρεσε να βεβαιωθεί ότι ορισμένες από τις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των ποινικών διαδικασιών εκδόθηκαν κατά τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος.

56 Όσον αφορά τα επιχειρήματα που αντλεί ο προσφεύγων από την υπερβολικά μεγάλη διάρκεια των ερευνών και τη μη απαγγελία κατηγοριών εις βάρος του, το Συμβούλιο παρατηρεί ότι ζήτησε και έλαβε σχετικές διευκρινίσεις από τις ουκρανικές αρχές και ότι οι έρευνες σχετικά με τη διαδικασία 113 και τη διαδικασία 521 περατώθηκαν το 2017 και τον Οκτώβριο του 2018, αντιστοίχως, γεγονός το οποίο καταδεικνύει την πρόοδο των διαδικασιών.

57 Επιπλέον, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι, εν αντιθέσει προς τα όσα διατείνεται ο προσφεύγων, βασίστηκε σε αρκούντως αξιόπιστα πραγματικά στοιχεία, στο μέτρο που παρέσχε στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν, αφενός, ότι υπήρξαν όντως ποινικές διαδικασίες εις βάρος του προσφεύγοντος για υπεξαίρεση ουκρανικού δημοσίου χρήματος και, αφετέρου, ότι έγιναν σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.

58 Τέλος, στην απάντησή του προς την ερώτηση που προεκτέθηκε στη σκέψη 40 ανωτέρω, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι, από το σύνολο της επικοινωνίας του με τον προσφεύγοντα, προκύπτει ότι εξέτασε τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλε ο προσφεύγων με τις επιστολές του, υποβάλλοντας στο ΓΓΕ συγκεκριμένες ερωτήσεις και λαμβάνοντας περαιτέρω διευκρινίσεις.

59 Κατά πάγια νομολογία, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν, κατά τον έλεγχο των περιοριστικών μέτρων, να διασφαλίζουν τον, καταρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των πράξεων της Ένωσης όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης, μεταξύ των οποίων καταλέγονται, ιδίως, τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· πρβλ. επίσης απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, C-11/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:786, σκέψεις 21 και 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

60 Η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη επιβάλλει στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης, κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της αιτιολογίας στην οποία στηρίζεται η απόφαση περί εγγραφής του ονόματος ενός προσώπου στον κατάλογο των προσώπων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα, να βεβαιώνονται ότι η εν λόγω απόφαση, η οποία έχει ατομικό χαρακτήρα για τον ενδιαφερόμενο, στηρίζεται σε αρκούντως στέρεη πραγματική βάση. Τούτο προϋποθέτει τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών που παρατίθενται στην αιτιολογική έκθεση της αποφάσεως, έτσι ώστε, κατά τον δικαστικό έλεγχο, να μην πιθανολογείται απλώς με αφηρημένο τρόπο αν ευσταθούν οι λόγοι που εκτίθενται στην αιτιολογία, αλλά να εξετάζεται το ζήτημα αν οι ως άνω λόγοι ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών ο οποίος θεωρείται ότι αρκεί από μόνος του για να στηρίξει τις σχετικές πράξεις, είναι τεκμηριωμένοι (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

61 Η λήψη και η διατήρηση σε ισχύ περιοριστικών μέτρων, όπως αυτών που προβλέπουν η απόφαση 2014/119 και ο κανονισμός 208/2014 όπως έχουν τροποποιηθεί, εις βάρος προσώπου το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως υπεύθυνο για την υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος τρίτου κράτους στηρίζονται, κατ' ουσίαν, στην απόφαση αρμόδιας συναφώς αρχής του κράτους αυτού να κινήσει και να διεξαγάγει διαδικασία ποινικής έρευνας κατά του ως άνω προσώπου σχετική με την αξιόποινη πράξη της υπεξαίρεσης δημοσίου χρήματος (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

62 Ως εκ τούτου, μολονότι, βάσει του κριτηρίου καταχώρισης το οποίο υπενθυμίστηκε στη σκέψη 13 ανωτέρω, το Συμβούλιο δύναται να στηρίξει περιοριστικά μέτρα στην απόφαση τρίτου κράτους, η υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, την οποία υπέχει το θεσμικό όργανο, συνεπάγεται ότι αυτό οφείλει να βεβαιωθεί ότι και οι αρχές του τρίτου κράτους που εξέδωσαν τη σχετική απόφαση σεβάστηκαν τα προαναφερθέντα δικαιώματα (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

63 Η απαίτηση να ελέγχει το Συμβούλιο ότι κατά την έκδοση των αποφάσεων τρίτων κρατών στις οποίες προτίθεται να στηριχθεί έγιναν σεβαστά τα ως άνω δικαιώματα έχει ως σκοπό να διασφαλίζεται ότι η λήψη ή η διατήρηση σε ισχύ των μέτρων περί δέσμευσης κεφαλαίων είναι δυνατή μόνον εφόσον θεμελιώνεται σε αρκούντως στέρεη πραγματική βάση και, επομένως, να προστατεύονται τα οικεία πρόσωπα ή οι οικείες οντότητες. Επομένως, το Συμβούλιο μπορεί να κρίνει ότι η λήψη ή η διατήρηση σε ισχύ τέτοιων μέτρων ερείδεται επί αρκούντως στέρεης πραγματικής βάσης μόνον αφού ελέγξει το ίδιο κατά πόσον τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας έγιναν σεβαστά κατά την έκδοση της αποφάσεως του τρίτου κράτους στην οποία προτίθεται να στηριχθεί (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

64 Εξάλλου, μολονότι, βεβαίως, το γεγονός ότι το τρίτο κράτος καταλέγεται μεταξύ των κρατών που έχουν προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ συνεπάγεται τον έλεγχο, εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ), του σεβασμού των κατοχυρωμένων στην ΕΣΔΑ θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 3, ΣΕΕ, αποτελούν μέρος του

δικαίου της Ένωσης ως γενικές αρχές, τούτο δεν καθιστά, εντούτοις, περιττή την υπομνησθείσα στην ανωτέρω σκέψη 63 απαίτηση ελέγχου εκ μέρους του Συμβουλίου (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

65 Κατά τη νομολογία, το Συμβούλιο οφείλει να εκθέτει, έστω και συνοπτικώς, στην αιτιολογική έκθεση της αποφάσεως με την οποία λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπου ή οντότητας ή παρατείνεται η ισχύς των μέτρων αυτών, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι κατά την έκδοση της αποφάσεως του τρίτου κράτους στην οποία προτίθεται να στηριχθεί έγιναν σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Ως εκ τούτου, για να εκπληρώσει την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει, το Συμβούλιο οφείλει να μεριμνά ώστε να προκύπτει από την απόφαση επιβολής περιοριστικών μέτρων ότι βεβαιώθηκε όντως ότι η απόφαση του τρίτου κράτους στην οποία στηρίζει τα μέτρα αυτά ελήφθη κατά τέτοιον τρόπο ώστε διασφαλίστηκε ο σεβασμός των προαναφερθέντων δικαιωμάτων (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

66 Εν τέλει, όταν το Συμβούλιο στηρίζει τη λήψη ή τη διατήρηση σε ισχύ περιοριστικών μέτρων, όπως εν προκειμένω, στην απόφαση τρίτου κράτους να κινήσει και να διεξαγάγει ποινική διαδικασία για υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος ή ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου εκ μέρους του οικείου προσώπου, οφείλει, αφενός, να βεβαιωθεί ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης της εν λόγω αποφάσεως, οι αρχές αυτού του τρίτου κράτους είχαν σεβαστεί τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσώπου κατά του οποίου κινήθηκε η επίμαχη ποινική διαδικασία και, αφετέρου, να μνημονεύσει στην απόφαση επιβολής των περιοριστικών μέτρων τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η απόφαση του τρίτου κράτους εκδόθηκε με τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων αυτών (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 47).

67 Το ζήτημα αν το Συμβούλιο τήρησε τις υποχρεώσεις αυτές πρέπει να εξετασθεί με γνώμονα τις ανωτέρω νομολογιακές αρχές.

68 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, καίτοι είναι αληθές ότι το Συμβούλιο μνημόνευσε, στις προσβαλλόμενες πράξεις (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), τους λόγους για τους οποίους θεώρησε ότι η απόφαση των ουκρανικών αρχών να κινήσουν και να διεξαγάγουν εις βάρος του προσφεύγοντος ποινική διαδικασία για υπεξαίρεση ουκρανικού δημοσίου χρήματος ή ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του ουκρανικού Δημοσίου είχε ληφθεί με σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, πρέπει, εντούτοις, να ελεγχθεί αν ορθώς το Συμβούλιο θεώρησε ότι οι εθνικές αρχές είχαν σεβαστεί, στο πλαίσιο των διαδικασιών στις οποίες βασίζονται οι προσβαλλόμενες πράξεις, τα δικαιώματα αυτά του προσφεύγοντος.

69 Συγκεκριμένα, η εξέταση του βασίμου της αιτιολογίας, η οποία άπτεται της ουσιαστικής νομιμότητας των προσβαλλόμενων πράξεων και συνίσταται, ειδικότερα, στη διερεύνηση του ζητήματος αν τα στοιχεία που επικαλέστηκε το Συμβούλιο έχουν αποδειχθεί και αν είναι ικανά να τεκμηριώσουν τον έλεγχο του σεβασμού των δικαιωμάτων αυτών από τις ουκρανικές αρχές, πρέπει να διακρίνεται από το ζήτημα της αιτιολογίας, το οποίο αφορά ουσιώδη τύπο (πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψεις 60 και 61) και αποτελεί απλώς και μόνον αναγκαίο επακόλουθο της υποχρέωσης του Συμβουλίου να βεβαιωθεί, εκ των προτέρων, για τον σεβασμό των εν λόγω δικαιωμάτων.

70 Εν προκειμένω, εις βάρος του προσφεύγοντος ίσχυσαν νέα περιοριστικά μέτρα τα οποία ελήφθησαν δυνάμει των προσβαλλόμενων πράξεων βάσει του κριτηρίου καταχώρισης το οποίο διαλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/119, όπως διευκρινίσθηκε με την απόφαση 2015/143, και στο άρθρο 3 του κανονισμού 208/2014, όπως διευκρινίσθηκε με τον κανονισμό τον κανονισμό 2015/138 (βλ. σκέψεις 13 και 14 ανωτέρω). Το κριτήριο αυτό προβλέπει τη δέσμευση των

κεφαλαίων προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί ως υπεύθυνα για πράξεις υπεξαίρεσης δημοσίου χρήματος της Ουκρανίας, περιλαμβανομένων των προσώπων για τα οποία οι ουκρανικές αρχές διεξάγουν έρευνες.

71 Δεν αμφισβητείται ότι το Συμβούλιο στηρίχθηκε, για να αποφασίσει ότι το όνομα του προσφεύγοντος θα διατηρηθεί στον κατάλογο, στο γεγονός ότι έχει κινηθεί εις βάρος του ποινική διαδικασία από τις ουκρανικές αρχές για υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος ή για ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, όπερ αποδεικνυόταν από τα έγγραφα του ΓΓΕ, των οποίων αντίγραφα είχε λάβει ο προσφεύγων (βλ. σκέψη 30 ανωτέρω).

72 Η διατήρηση σε ισχύ των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος στηριζόταν, επομένως, όπως και στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν η απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (C-11/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:786), και η απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-274/18, EU:T:2019:509), στην απόφαση των ουκρανικών αρχών να κινήσουν και να διεξαγάγουν διαδικασίες ποινικών ερευνών σχετικά με την αξιόποινη πράξη της υπεξαίρεσης ουκρανικού δημοσίου χρήματος.

73 Επισημαίνεται επίσης ότι, τροποποιώντας, με τις προσβαλλόμενες πράξεις, το παράρτημα της αποφάσεως 2014/119 και το παράρτημα Ι του κανονισμού 208/2014, το Συμβούλιο πρόσθεσε ένα νέο τμήμα, το οποίο αφορά εξ ολοκλήρου τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και υποδιαιρείται σε δύο μέρη.

74 Το πρώτο μέρος περιέχει μια απλή γενικόλογη υπόμνηση των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας δυνάμει του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ειδικότερα, καταρχάς, υπενθυμίζονται τα διάφορα δικονομικά δικαιώματα των οποίων απολαύει κάθε ύποπτος ή κατηγορούμενος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ακολούθως, αφενός υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 306 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει ότι τα ένδικα βοηθήματα κατά αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων του ανακριτή ή του εισαγγελέα πρέπει να εξετάζονται από τον τακτικό ανακριτή τοπικού δικαστηρίου παρουσία του ενδιαφερομένου ή του συνηγόρου υπεράσπισής του ή του νόμιμου εκπροσώπου του. Αφετέρου, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι στο άρθρο 309 του εν λόγω Κώδικα προσδιορίζονται οι αποφάσεις του τακτικού ανακριτή κατά των οποίων μπορεί να ασκηθεί προσφυγή. Τέλος, διευκρινίζεται ότι ορισμένες ανακριτικές διαδικαστικές πράξεις, όπως η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων και μέτρα κράτησης, είναι δυνατές μόνον κατόπιν αποφάσεως του τακτικού ανακριτή ή δικαστηρίου.

75 Το δεύτερο μέρος του τμήματος αφορά την εφαρμογή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στα καταχωρισμένα πρόσωπα. Όσον αφορά ειδικότερα τον προσφεύγοντα, διευκρινίζεται ότι, βάσει των πληροφοριών που περιέχονται στον φάκελο του Συμβουλίου, τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε το Συμβούλιο, όπως μαρτυρά, μεταξύ άλλων, η απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018 (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω).

76 Επισημαίνεται επίσης ότι, στο έγγραφο της 5ης Μαρτίου 2019 (βλ. σκέψη 33 ανωτέρω), το Συμβούλιο, αφενός, περιορίστηκε να αναφέρει ότι τα έγγραφα του ΓΓΕ αποδείκνυαν ότι ο προσφεύγων εξακολουθούσε να υπόκειται στη διαδικασία 113 και στη διαδικασία 521 για υπεξαίρεση ουκρανικού δημοσίου χρήματος ή ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του ουκρανικού Δημοσίου και, αφετέρου, όσον αφορά τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος, μνημόνευσε ρητώς μόνο τη διαδικασία 521, διευκρινίζοντας ότι, από την απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018, προέκυπτε ότι τα δικαιώματα αυτά είχαν γίνει σεβαστά εν προκειμένω. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων αυτών απορρέει, κατά το Συμβούλιο, από το γεγονός ότι η ως άνω απόφαση εκδόθηκε κατόπιν δημόσιας συνεδρίασης με τη συμμετοχή των συνηγόρων υπεράσπισης. Επιπλέον, με την απόφαση αυτή κρίθηκε ότι ο προσφεύγων

ήταν ύποπτος στην εν λόγω ποινική διαδικασία, ότι το όνομά του ήταν καταχωρισμένο σε «κατάλογο καταζητούμενων προσώπων», ότι η κατηγορούσα αρχή είχε αποδείξει βάσιμες υπόνοιες και ότι υπήρχαν λόγοι που οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων κατέβαλλε προσπάθειες ώστε να μην εντοπιστεί από τις επιφορτισμένες με την προκαταρκτική εξέταση αρχές.

77 Ως εκ τούτου, καίτοι η διαδικασία 113 μνημονευόταν επίσης στο έγγραφο της 5ης Μαρτίου 2019 (βλ. σκέψη 33 ανωτέρω), η διαδικασία 521 είναι η μόνη σε σχέση με την οποία το Συμβούλιο βεβαιώνει ότι ήλεγξε όντως τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος.

78 Παρατηρείται δε, προκαταρκτικώς, ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε σε ποιον βαθμό η απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018, η οποία είναι πράξη αμιγώς διαδικαστικού χαρακτήρα, επιβεβαιώνει τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος στο πλαίσιο της διαδικασίας 521. Συγκεκριμένα, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 61 και 62 ανωτέρω, εν προκειμένω, το Συμβούλιο όφειλε να ελέγξει, προτού αποφασίσει να διατηρήσει σε ισχύ τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα, αν η απόφαση των ουκρανικών δικαστικών αρχών να κινήσουν και να διεξαγάγουν διαδικασίες ποινικής έρευνας για αξιόποινες πράξεις σχετικές με την υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος ή την ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου και την κατάχρηση εξουσίας από κρατικό αξιωματούχο είχε ληφθεί κατά τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων αυτών του προσφεύγοντος.

79 Από την άποψη αυτή, η απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018, η οποία αφορά τη διαδικασία 521, δεν μπορεί να θεωρηθεί, από τυπικής τουλάχιστον απόψεως, ως η απόφαση κίνησης και διεξαγωγής της διαδικασίας έρευνας η οποία δικαιολογεί τη διατήρηση σε ισχύ των περιοριστικών μέτρων. Τούτου λεχθέντος, μπορεί να γίνει δεκτό, από ουσιαστικής απόψεως, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε από δικαστή, ότι το Συμβούλιο την έλαβε όντως υπόψη ως πραγματική βάση που δικαιολογεί τη διατήρηση σε ισχύ των επίμαχων μέτρων. Επομένως, πρέπει να ελεγχθεί αν ορθώς το Συμβούλιο θεώρησε ότι η απόφαση αυτή επιβεβαίωνε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος.

80 Εν αντιθέσει όμως προς τα όσα υποστηρίζει το Συμβούλιο, δεν προκύπτει σαφώς από την απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018 ότι τα εν λόγω δικαιώματα του προσφεύγοντος έγιναν εν προκειμένω σεβαστά. Συναφώς, μολονότι είναι αληθές, όπως υπογραμμίζει το Συμβούλιο στο έγγραφο της 5ης Μαρτίου 2019 (βλ. σκέψη 33 ανωτέρω), ότι η προαναφερθείσα απόφαση εκδόθηκε κατόπιν δημόσιας συνεδρίασης με τη συμμετοχή εκπροσώπου της υπεράσπισης και ότι, σε αυτήν, ο τακτικός ανακριτής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων ήταν ύποπτος, ότι ήταν καταχωρισμένος σε «κατάλογο καταζητούμενων προσώπων», ότι ο εισαγγελέας είχε αποδείξει βάσιμες υπόνοιες και ότι υπήρχαν λόγοι που οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι κατέβαλλε προσπάθειες ώστε να μην εντοπιστεί από τις επιφορτισμένες με την προκαταρκτική εξέταση αρχές, εντούτοις από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο εξέτασε τις πληροφορίες που του κοινοποίησε ο προσφεύγων στις επιστολές του της 19ης Δεκεμβρίου 2018 και της 4ης Φεβρουαρίου 2019.

81 Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων είχε υποστηρίξει, προσκομίζοντας έγγραφα, πρώτον, ότι, εν αντιθέσει προς τις πληροφορίες που είχε παράσχει το ΓΓΕ στον τακτικό ανακριτή, το όνομά του δεν περιλαμβανόταν στον κατάλογο των διεθνώς καταζητουμένων από τη Διεθνή Οργάνωση Αστυνομίας Δίωξης Εγκλήματος (Ιντερπόλ) (στο εξής: κατάλογος καταζητουμένων από την Ιντερπόλ), δεύτερον, ότι, κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του εν λόγω ανακριτή, ο προσφεύγων είχε εκπροσωπηθεί όχι από τους δικηγόρους που είχε ορίσει ο ίδιος αλλά από αυτεπαγγέλτως ορισθέντα δικηγόρο, ο οποίος δεν ήταν σε θέση να τον υπερασπιστεί προσηκόντως, και, τρίτον, αφενός, ότι οι προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή διαδικασίας ερήμην δεν πληρούνταν εν προκειμένω και, αφετέρου, ότι η απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018 έθιγε το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στο μέτρο που δεν ήταν δεκτική προσφυγής.

82 Συναφώς, πρώτον, διαπιστώνεται ότι από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο ήλεγξε σε ποιον βαθμό η επίμαχη απόφαση, η οποία δεν ήταν δεκτική προσφυγής, ήταν σύμφωνη με το άρθρο 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το οποίο μνημονεύεται ρητώς στο τμήμα των προσβαλλόμενων πράξεων σχετικά με τα δικαιώματα άμυνας και με το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. σκέψη 74 ανωτέρω) και ορίζει ότι ο ύποπτος έχει το δικαίωμα να «προσβάλει αποφάσεις, πράξεις και παραλείψεις του ανακριτή, του εισαγγελέα και του τακτικού ανακριτή».

83 Δεύτερον, από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο ήλεγξε, παρά τις πληροφορίες που του είχε παράσχει ο προσφεύγων, τους λόγους για τους οποίους αυτός δεν είχε εκπροσωπηθεί από τους δικηγόρους που όρισε ο ίδιος αλλά από αυτεπαγγέλτως ορισθέντα δικηγόρο.

84 Ειδικότερα, είναι αληθές ότι, όπως υπενθυμίζει το Συμβούλιο, τον Ιανουάριο 2019 έλαβε, ως απάντηση σε ερώτηση που υπέβαλε στις ουκρανικές αρχές σχετικά με το αν ο προσφεύγων είχε εκπροσωπηθεί από δικηγόρο κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του τακτικού ανακριτή, το από 22 Ιανουαρίου 2019 έγγραφο του ΓΓΕ, όπου σημειωνόταν ότι την υπεράσπιση του προσφεύγοντος είχε αναλάβει δικηγόρος του κέντρου δωρεάν νομικής συνδρομής, τον οποίο όρισε αυτεπαγγέλτως ο τακτικός ανακριτής. Εντούτοις, επισημαίνεται, αφενός, ότι, στην επιστολή της 4ης Φεβρουαρίου 2019, η οποία εστάλη εντός της προθεσμίας που έταξε το Συμβούλιο ως απάντηση στο έγγραφο του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 2019, ο προσφεύγων κατήγγειλε το γεγονός ότι δεν είχε εκπροσωπηθεί από τους δικηγόρους που είχε ορίσει ο ίδιος, και όχι έλλειψη νόμιμης εκπροσώπησης, και, αφετέρου, ότι το Συμβούλιο αρκέστηκε στην απάντηση του ΓΓΕ, στην οποία, εξάλλου, παρατίθεται απλώς μεγάλο μέρος της αποφάσεως του τακτικού ανακριτή, χωρίς να λαμβάνονται πραγματικά υπόψη τα στοιχεία που προέβαλε ο προσφεύγων όσον αφορά τον αυτεπάγγελτο ορισμό δικηγόρου από τον τακτικό ανακριτή.

85 Συγκεκριμένα, από την απόφαση του τακτικού ανακριτή της 5ης Οκτωβρίου 2018 συνάγεται ότι αυτός είχε ενημερωθεί για την ύπαρξη δικηγόρου ορισθέντος από τον προσφεύγοντα, δεδομένου ότι επιβεβαιώνει ότι του επέδωσε τη νέα έγγραφη ειδοποίηση ότι θεωρείται ύποπτος, η οποία καταρτίστηκε στις 6 Μαρτίου 2018. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συμβούλιο, το οποίο οφείλει, σε περίπτωση αμφισβήτησης, να αποδείξει το βάσιμο της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη κατά του ενδιαφερόμενου προσώπου (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, C-11/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:786, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), δεν εκπλήρωσε, εν προκειμένω, την υποχρέωσή του να βεβαιωθεί ότι τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος είχαν γίνει σεβαστά στο πλαίσιο της διαδικασίας 521.

86 Τρίτον, από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτουν, αφενός, οι πληροφορίες στις οποίες βασίστηκε ο τακτικός ανακριτής για να κρίνει ότι το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον κατάλογο των καταζητουμένων από την Ιντερπόλ και, αφετέρου, οι λόγοι για τους οποίους το Συμβούλιο αρκέστηκε στις απλές διαβεβαιώσεις που παρείχαν συναφώς το ΓΓΕ και ο τακτικός ανακριτής, παραβλέποντας όλα τα προσκομισθέντα από τον προσφεύγοντα έγγραφα τα οποία αποδείκνυαν ότι το όνομά του δεν περιλαμβανόταν στον κατάλογο των καταζητουμένων από την Ιντερπόλ.

87 Εξάλλου, το τελευταίο αυτό ζήτημα έχει σημασία στο πλαίσιο της εκτίμησης του κατά πόσον διασφαλίστηκε ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 297-4 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατά το οποίο η καταχώριση σε διακρατικό ή διεθνή κατάλογο καταζητούμενων προσώπων είναι μία από τις δύο προϋποθέσεις των οποίων την πλήρωση πρέπει να διαπιστώσει ο εισαγγελέας όταν ζητεί τη διεξαγωγή διαδικασίας ερήμην.

88 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, στην απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2018, ο τακτικός ανακριτής αναφέρεται στις δύο προϋποθέσεις χωρίς, εντούτοις, να αποφανθεί ρητώς επ' αυτής που είχε σημασία για την καταχώριση του ονόματος του ενδιαφερομένου στον κατάλογο. Όσον αφορά το ΓΓΕ,

επιβάλλεται η διαπίστωση ότι περιορίζεται να επισημάνει, στο έγγραφο της 22ας Ιανουαρίου 2019, ότι, στις 5 Ιουνίου 2014, το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν σε διεθνή κατάλογο καταζητούμενων προσώπων και ότι οι αντίστοιχες πληροφορίες είχαν καταχωριστεί στον φάκελο της γενικής γραμματείας της Ιντερπόλ, πλην όμως η πρόσβαση σε αυτές αποκλείστηκε εν συνεχεία έως την εξέταση της καταγγελίας λόγω των αντιρρήσεων που προέβαλε ο προσφεύγων.

89 Τέταρτον, όσον αφορά τον σεβασμό του δικαιώματος του προσφεύγοντος να εκδικαστεί η υπόθεσή του εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, από τα έγγραφα του ΓΓΕ δεν προκύπτει για ποιον λόγο, λαμβανομένης υπόψη της μακράς απουσίας του προσφεύγοντος από την Ουκρανία, για την οποία είχαν ενημερωθεί οι ουκρανικές αρχές, η αίτηση διεξαγωγής διαδικασίας ερήμην υποβλήθηκε στον τακτικό ανακριτή μόλις στις 9 Ιουλίου 2018, ήτοι περισσότερα από τέσσερα έτη μετά την έναρξη της προκαταρκτικής εξέτασης.

90 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι το πλήρες κείμενο της αποφάσεως διεξαγωγής διαδικασίας ερήμην εστάλη από το ΓΓΕ ως απάντηση σε ερώτηση του Συμβουλίου της 18ης Ιανουαρίου 2019 και ότι, έως την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, το Συμβούλιο ούτε ενημερώθηκε από τις ουκρανικές αρχές για την πρόοδο της διαδικασίας 521 κατόπιν αυτής της αποφάσεως διεξαγωγής διαδικασίας ερήμην ούτε ανέλαβε την πρωτοβουλία να ζητήσει συναφώς πληροφορίες από τις ουκρανικές αρχές. Εξάλλου, στο έγγραφο της 22ας Ιανουαρίου 2019, το ΓΓΕ αρκέστηκε να αναφέρει ότι το κατηγορητήριο εις βάρος του προσφεύγοντος θα διαβιβαστεί στο δικαστήριο, μόλις ο συνήγορος υπεράσπισης λάβει γνώση των στοιχείων της εν εξελίξει ποινικής διαδικασίας.

91 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλεί το Συμβούλιο από την ύπαρξη των άλλων δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν σε σχέση με τον προσφεύγοντα (βλ. σκέψη 53 ανωτέρω), επισημαίνεται, όπως και στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου (T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 81), ότι αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών βάσει των οποίων περιλήφθηκε και, εν συνεχεία, διατηρήθηκε το όνομα του προσφεύγοντος στον κατάλογο και είναι απλώς παρεμπίπτουσες ως προς τα δύο τελευταία αυτά στοιχεία, καθόσον έχουν χαρακτήρα είτε προληπτικό είτε δικονομικό.

92 Τέτοιες αποφάσεις όμως, βάσει των οποίων μπορεί το πολύ να διαπιστωθεί η ύπαρξη αρκούντως στέρεης πραγματικής βάσης, υπό την έννοια ότι είχε όντως, σύμφωνα με το κριτήριο καταχώρισης, κινηθεί κατά του προσφεύγοντος ποινική διαδικασία με αντικείμενο, ιδίως, την αξιόποινη πράξη της υπεξαίρεσης δημοσίου χρήματος ή της ιδιοποίησης περιουσιακών στοιχείων του ουκρανικού Δημοσίου, δεν είναι ως εκ της φύσεώς τους ικανές να αποδείξουν, αυτές και μόνον, ότι η απόφαση των ουκρανικών δικαστικών αρχών να κινήσουν και να διεξαγάγουν τις εν λόγω ποινικές διαδικασίες, στην οποία στηρίζεται, κατ' ουσίαν, η διατήρηση σε ισχύ των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος, ελήφθη με τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του.

93 Επιπλέον, όσον αφορά τη φερόμενη παραδοχή, εκ μέρους του προσφεύγοντος, ότι στις 21 Απριλίου 2017 του παρασχέθηκε πρόσβαση στον φάκελο που τηρούσε σχετικά με αυτόν το ΓΓΕ, διαπιστώνεται ότι πρόκειται για αναγκαία, πλην όμως όχι, βεβαίως, και επαρκή προϋπόθεση για να γίνει δεκτό ότι οι εθνικές αρχές είχαν σεβαστεί τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος και το δικαίωμά του αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 88).

94 Εν πάση περιπτώσει, αφενός, το Συμβούλιο αδυνατεί να κατονομάσει, μεταξύ των στοιχείων του φακέλου της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, οποιοδήποτε στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι εξέτασε τις αποφάσεις των ουκρανικών δικαστηρίων που μνημονεύει γενικώς και αορίστως, και βάσει του οποίου να συμπέρανε ότι οι εθνικές αρχές είχαν σεβαστεί επί της ουσίας τα δικονομικά δικαιώματα του προσφεύγοντος.

95 Εξάλλου, το Συμβούλιο δεν εξηγεί ούτε για ποιον λόγο η ύπαρξη αυτών των δικαστικών αποφάσεων δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι διασφαλίστηκε η προστασία των επίμαχων δικαιωμάτων, τη στιγμή που, όπως είχε υποστηρίξει ο προσφεύγων στις επιστολές του προς το Συμβούλιο, η διαδικασία 521, η οποία είχε κινηθεί τον Απρίλιο του 2014 και αφορούσε πράξεις οι οποίες είχαν τελεστεί από το 2011 έως το 2014, ευρισκόταν ακόμη στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης και η υπόθεση δεν είχε παραπεμφθεί σε ουκρανικό δικαστήριο για να κριθεί επί της ουσίας, αλλά είχε υποβληθεί, το πολύ, στην κρίση δικαστηρίου αποκλειστικώς για δικονομικά ζητήματα.

96 Το δε άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, το οποίο αποτελεί τον γνώμονα για να εκτιμήσει το Συμβούλιο κατά πόσον το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας έχει γίνει σεβαστό, προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 84 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

97 Στον βαθμό που ο Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα αντίστοιχα με εκείνα τα οποία κατοχυρώνονται στην ΕΣΔΑ, όπως τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η ΕΣΔΑ.

98 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το ΕΔΔΑ, ερμηνεύοντας το άρθρο 6 ΕΣΔΑ, αφενός, έχει επισημάνει ότι σκοπός της αρχής του εύλογου χρονικού διαστήματος είναι, μεταξύ άλλων, να προστατεύεται ο κατηγορούμενος κατά των υπερβολικών καθυστερήσεων της διαδικασίας και να αποφεύγονται η υπέρμετρη παράταση της αβεβαιότητας όσον αφορά την έκβαση της υπόθεσής του, καθώς και οι καθυστερήσεις οι οποίες μπορούν να θίγουν την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της απονομής δικαιοσύνης (βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 7ης Ιουλίου 2015, Rutkowski κ.λπ. κατά Πολωνίας, CE:ECHR:2015:0707JUD007228710, § 126 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Αφετέρου, το ΕΔΔΑ έχει κρίνει ότι παραβίαση της αρχής αυτής μπορεί να διαπιστωθεί, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση κατά την οποία το ανακριτικό στάδιο ποινικής διαδικασίας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ορισμένων χρονικών διαστημάτων αδράνειας, δυνάμενης να καταλογιστεί στις αρμόδιες για την ανάκριση αρχές (πρβλ. αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 6ης Ιανουαρίου 2004, Rouille κατά Γαλλίας, CE:ECHR:2004:0106JUD005026899, §§ 29 έως 31· της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, Reiner κ.λπ. κατά Ρουμανίας, CE:ECHR:2007:0927JUD000150502, §§ 57 έως 59, και της 12ης Ιανουαρίου 2012, Borisenko κατά Ουκρανίας, CE:ECHR:2012:0112JUD002572502, §§ 58 έως 62).

99 Εξάλλου, κατά τη νομολογία, σε περίπτωση κατά την οποία τα περιοριστικά μέτρα ισχύουν εις βάρος προσώπου επί σειρά ετών, τούτο δε επειδή συνεχιζόταν η ίδια προκαταρκτική εξέταση εκ μέρους του ΓΓΕ, το Συμβούλιο οφείλει να ερευνήσει διεξοδικώς το ζήτημα ενδεχόμενης προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου αυτού από τις ουκρανικές αρχές (πρβλ. απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2019, Stavytskyi κατά Συμβουλίου, T-290/17, EU:T:2019:37, σκέψη 132).

100 Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, το Συμβούλιο όφειλε τουλάχιστον να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους, παρά το προεκτεθέν στη σκέψη 95 ανωτέρω επιχείρημα του προσφεύγοντος, έκρινε ότι το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος ενώπιον των ουκρανικών δικαστικών αρχών, το οποίο συνιστά, προφανώς, θεμελιώδες δικαίωμα, έγινε σεβαστό όσον αφορά το ζήτημα της εκδικάσεως της υποθέσεως εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 87).

101 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων της δικογραφίας, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό ότι τα στοιχεία τα οποία διέθετε το Συμβούλιο κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων του παρείχαν τη δυνατότητα να ελέγξει αν η απόφαση των ουκρανικών δικαστικών αρχών είχε εκδοθεί με τρόπο που διασφάλιζε τα δικαιώματα του προσφεύγοντος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία και σε εκδίκαση της υπόθεσής του εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

102 Εξάλλου, επισημαίνεται επίσης συναφώς ότι η νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση έκδοσης αποφάσεως δέσμευσης κεφαλαίων όπως αυτή που αφορά τον προσφεύγοντα, δεν απόκειται στο Συμβούλιο ή στον δικαστή της Ένωσης να ελέγχουν το βάσιμο των ερευνών που διενεργούνταν στην Ουκρανία σχετικά με το πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχουν επιβληθεί τα μέτρα αυτά, αλλά αποκλειστικώς το βάσιμο της αποφάσεως δέσμευσης κεφαλαίων με γνώμονα το έγγραφο ή τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε η απόφαση αυτή, δεν έχει την έννοια ότι το Συμβούλιο δεν οφείλει να βεβαιωθεί ότι η απόφαση του τρίτου κράτους στην οποία προτίθεται να στηρίξει τη λήψη περιοριστικών μέτρων ελήφθη με τρόπο που διασφάλιζε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

103 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, συνάγεται ότι δεν αποδείχθηκε ότι το Συμβούλιο, πριν εκδώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις, βεβαιώθηκε ότι οι ουκρανικές δικαστικές αρχές σεβάστηκαν τα δικαιώματα άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών επί των οποίων στήριξε τη λήψη των σχετικών μέτρων. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας να διατηρήσει το όνομα του προσφεύγοντος στον κατάλογο, υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως.

104 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσβαλλόμενες πράξεις πρέπει να ακυρωθούν, κατά το μέτρο που αφορούν τον προσφεύγοντα, χωρίς να απαιτείται η εξέταση των λοιπών λόγων και επιχειρημάτων που προέβαλε ο προσφεύγων.

105 Όσον αφορά το αίτημα το οποίο υπέβαλε επικουρικώς το Συμβούλιο (βλ. σκέψη 43, τρίτη περίπτωση, ανωτέρω) ζητώντας, κατ' ουσίαν, να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2019/354 έως την παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπεται για την άσκηση αναιρέσεως και, σε περίπτωση άσκησης αναιρέσεως, έως την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως αναιρέσεως, αρκεί η επισήμανση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση 2019/354 παρήγαγε αποτελέσματα μόνον έως τις 6 Μαρτίου 2020. Κατά συνέπεια, η ακύρωσή της με την παρούσα απόφαση δεν έχει συνέπειες για το μεταγενέστερο της ημερομηνίας αυτής χρονικό διάστημα, οπότε δεν χρειάζεται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του ζητήματος της διατηρήσεως σε ισχύ των αποτελεσμάτων της εν λόγω αποφάσεως (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Klymenko κατά Συμβουλίου, T-274/18, EU:T:2019:509, σκέψη 93 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Επί των δικαστικών εξόδων

106 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/354 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2019, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/119/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων εν όψει της κατάστασης στην Ουκρανία, και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/352 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2019, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 208/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων ενόψει της κατάστασης στην Ουκρανία, στο μέτρο που

το όνομα του Oleksandr Viktorovych Klymenko εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στον κατάλογο των προσώπων, οντοτήτων και φορέων κατά των οποίων ισχύουν τα περιοριστικά μέτρα αυτά.

2) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα δικαστικά έξοδα.

Spielmann Spineanu-Matei Mastroianni

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2020.

(υπογραφές)